

JAVIER BARDEM:

na misii za záchranu Antarktídy

Lahučký a milý úsmev, šibalské a pozorné oči a výrazná citlivosť, ktorá sa v ňom ako v človeku skrýva a odhaľuje prostredníctvom jeho herectva. Pre španielskeho herca Javiera Bardema zostáva láska k moru, podnecovaná silnou vnútornou vášňou, nesmierna a nekonečná. Javier sa stal environmentálnym aktivistom v roku 2018, keď ho organizácia Greenpeace požiadala, aby sa zúčastnil kampane za záchranu oceánov a vytvorenie najväčšej rezervácie na svete v Antarktíde.

„Bol som veľmi poctený, že na mňa mysleli. Spočiatku som si nebol istý, či sa tejto úlohy naozaj budem vedieť zmocniť. Necítil som sa dostatočne pripravený a obával som sa, že nebudem môcť byť v tejto veci užitočný – a že možno ohrozím prácu tých, ktorí sa už v tejto oblasti angažovali. Po rozhovore s biológmi a vedcami, ktorí zaslávili a zasväcujú svoje životy

záchrane planéty, som si však uvedomil, že by som im vďaka svojej popularite mohol pomôcť dosiahnuť zmenu a osloviť ešte širšie publikum,“ hovorí.

Javier sa narodil v *Las Palmas de Gran Canaria* na Kanárskych ostrovoch a láska k moru je v jeho duši hlboko zakorenená. Takže pripojiť sa k prosbe Greenpeace bolo pre neho napokon správnym rozhodnutím. Aby podporil túto vec, neváhal sa potápať s miniponorkou, preskúmať Antarktické more

a spolu s bratom Carlosom sa podieľať na tvorbe ekologického dokumentárneho filmu *Sanctuary* (Útočisko). V tomto filme Javier priamo opisuje expedíciu s Greenpeace medzi lesklé biele ladovce, k zástupom tučniakov, skupinám veľrýb a iným druhom, ohrozeným zmenou klímy a nezákonným rybolovom.

Javier vždy prejavuje ironický, ale aj intelektuálny charakter a inštinktívne a priame nadšenie. „Počas tohto výletu som sa naučil toľko vecí, ktoré som ne-

vedel, a tiež som zistil, že tučniaky sú moje obľúbené zvieratá. Bolo skvelé vidieť ich žiť vo svojom prirodzenom prostredí,“ spomína. „V inej dimenzii sa vytvorí hlboké puto s tým, čo vás obklopuje, puto, vďaka ktorému sa cítite úplní a maličkí zároveň, a s rovnakou intenzitou vám umožňuje chápať extrémnu krehkosť sveta. Ďaleko od môjho Madridu, kde žijem, medzi

„Pre mňa je more
neustálym zázrakom.
Ryby, ktoré plávajú –
skaly – pohyb vln –
lode s ľuďmi na palube.
Existujú zvláštnejšie
zázraky?“
-Walt Whitman

ladovcami a odľahlými ľadovými krajinami som si uvedomil, aké dôležité je zachrániť planétu a zabrániť tomu, aby sa navždy stratila nádherná príroda, ktorá nás obklopuje. Neviem si ani predstaviť, aké hrozné by bolo pre moje deti, keby si toto všetko nemohli užívať. Musíme myslieť na budúce generácie, na to, čo im zanecháme. Už nie je možné predstierať, že nevidíme, aký veľký tento environmentálny problém je,“ hovorí. „To je dôvod, prečo bolo pre mňa

Department for Environment Food & Rural Affairs

36 Polárna ľadová čiapka *Austfonna* ročne prepláva niekoľko míľ v dôsledku letnej roztopenej vody, ktorá sa vytvára na povrchu ľadovca a cez zlomy vteká do ľadovcového dna.

37 Antarktída je posledná pevnina na Zemi, ktorá zostáva takmer úplne nenarušená ľudskou prítomnosťou, s výnimkou vedeckých výskumných staníc.

dôležité podieľať sa na vytvorení *Sanctuary*. Chcel som, aby ľudia prežili tento zážitok so mnou, aby videli a počuli, čo som videl a čo som cítil. Bolo to neuveriteľné. Dokument sa vyvíjal prakticky sám, so zážitkami, ktoré deň za dňom pribúdali. Nie som vedec. Poznám svoje limity a viem, aké dôležité je vzdelávať sa, informovať sa a potom sa aj zapojiť. Je potrebné mať odvahu otvoriť sa prírode, pochopiť jej nekonečnú silu a tiež jej slabosti. Počas nakrúcania sa mi niekoľkokrát stalo, že som pocítil vzrušenie: napríklad keď sa mi podarilo priblížiť k rodine tučniakov, alebo keď som sa ocitol v obklúčení veľrýb,“ vysvetľuje.

Javier tiež vyzval Organizáciu Spojených národov v New Yorku, aby podnikla rúzne kroky na záchranu oceánov. Podporil celosvetovú dohodu *Global Ocean Treaty* (Dohoda o ochrane oceánov) organizácie Greenpeace, ktorá by mala do roku 2030 chrániť najmenej 30 % oceánov. „Na konkrétnu ochranu morského života je nevyhnutné vytvoriť sieť prírodných rezervácií, ktoré presahujú národné jurisdikcie. Najnaliehavejšie problémy, ktoré treba vyriešiť, sú znečistenie plastami, nadmerný rybolov – často vykonávaný nezákonnými praktikami, ropné vrty a ťažba ropy, okyslenie oceánov a degradácia klímy.

Musíme konať okamžite: aby boli ľudia informovaní a uvedomelí; a aby vlády pripravili potrebné financovanie a vytvorili prísnejšie zákony na ochranu planéty. Mám veľkú vieru v mladých ľudí, ktorí sa neboja dať najavo svoj hlas, ktorí chcú zmenu a chcú ju hneď.“

Čo teda robí Javier Bardem vo svojom každodennom živote, aby pomohol zmierniť environmentálne problémy? „Snažím sa obmedziť spotrebu mäsa a rýb, nelietam príliš veľa, ak to nie je potrebné, a nepoužívam súkromné lietadlá. Verím, že zmenu je možné dosiahnuť aj malou úpravou životného štýlu každého

z nás. Tu leží budúcnosť ľudstva. Naše oceány sú na pokraji kolapsu a my všetci sme k tejto katastrofe menšou či väčšou mierou prispeli. Teraz musíme konať, aby sme ich zachránili. Mnohí tvrdo pracujú, aby sa veci zmenili. Ľudia chcú a dnes sa už aj dožadujú zmeny smeru!

Je to práve toto globálne environmentálne hnutie, ktoré dobýja moje srdce, núti ma snívaj, dáva mi nádej, núti ma uniknúť ďaleko za myšlienkami a nápadi.“

„Oceány sú oveľa väčšie než všetky kontinenty dohromady, no klimatická zmena, znečistenie a nadmerný rybolov ich zabíjajú.“

38 Kolónia tučniakov obrovských (lat. *Aptenodytes forsteri*) s mláďatami na šelfovom ľadovci na Antarktíde. Tento druh je Medzinárodnou úniou na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN) klasifikovaný ako takmer ohrozený.

39 Vráskavce dlhoplutvé (lat. *Megaptera novaeangliae*) sú zmenou klímy ohrozené na viacerých úrovniach: ich migračné správanie je narušené a okyslenie oceánov mení potravinový reťazec, od ktorého závisia.